

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
valamint a reclamatiok.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Erdélyrészi tizenegyedik tenyészállatkiállítás.
Verseny és kiállítás. Nagy Kálmán.
Összehasonlító kísérlet a tavaszi szántás, grubberolás és boronálás között. Cserhádi Sándor.
A kolozsmonostori gazdasági tanintézet évzáró ünnepe.
Pályázati hirdetés. Gáspár József, igazgató.
A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.
Kormányintézkedés.
Kőbányára irányított sertések szállítása. — A korona és fillér rövidítése.
Irodalom.
A magyaróvári növényterm. állomás jelentése. — Az Atheneum kézi Lexikonának megjelent 37 és 38-ik füzeté.
Vegyesek.
Kötések heremagra. — A t. gazdaközönség figyelmébe! — Gazdatiszti állást keres. — Komló vétel. — Magyar bor Angliában. — Takarmány hiány az alföldön. — Magyar horok Észak-Amerikában.
Fiaczi értesítő.

**ERDÉLYRÉSZI TIZENEGYEDIK TENYÉSZ-
ÁLLATKIALLTÁS**

— használati lóvásárral és díjazással összekötve —
Kolozsvárt, 1893. augusztus hó 31., szeptember 1, 2 és 3-án a sétatéren

— a nagyméltóságu földművelésügyi m. kir. miniszterium támogatásával —
rendezi

**AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLATKIALLTÁSI ÉS ÁLLATTENYÉSZ-
TÉSI SZAKOSZTÁLYA.**

**6935 frank arany és 1735 forint,
és a használati lóvak díjazására 2050
frk. összesen 6047 forint jutalomdíj van
kitűzve.**

Verseny és kiállítás.

Sok mindennek nevezük századunkat, de legbüszkébbek vagyunk rá, mikor a természet-tudományok és technikai haladás századának kereszteljük el. Ha egy futó pilantást vetünk az emberi nem történelmére és az elmúlt évszázadokat összehasonlítjuk korunkkal, csodálkozással tűnik fel jelenünk nagy technikai haladása. Elmult századoknak is volt mivel és fejlett társadalma, hol egyes tudományok virágoztak, technika

oly művei létesültek, melynél magasabb színvonalon korunk sem áll, részben el sem érte. A görög philosophia, szobrászat követendő mintául áll magasan felettünk, a romai jog körébe futnak vissza összes jogunk és társadalmi viszonyaink szála. De a természet tudományok jelen századunkig csecsemő korát élte, el-elszunyadva és egyszerre nőtt nagygyá, izmosodott még szemünk láttára. Involválva korunk büszkeségét a technikai haladást, felszabadítva rabságából az emberi elmét, hogy a megillető helyre emeljék. De megszabadították békóiból az emberi törekvést és munkát is, a létjog mellett megadták az életre való képességet és a küzdéshez megkivántató fegyvereket is.

Igy jöhetett létre a szabad verseny, mely mindezen elért sikereknek legnagyobb faktora volt, mely az említett és létjoggal felruházott erők életét és életük érdekében felvett küzdelmét jelenti. Adtak az által a természettudományok önmaguknak, adtak a technicának életet. Adtak a hivatásánál és viszonyainál fogva mindég élő mezőgazdaságnak, most már öntudatos életet.

Jelentősége a mezőgazdaságra megmérhetetlen úgy közvetlenül, mint közvetve a technika útján. Minden legkisebb lépés, mely a szabad verseny korlátozására törekszik, egyszersmind a mezőgazdaság öntudatos élete ellen is irányul. Pedig ily törekvéseknek vannak hivi is. A küzdelemben a gyengébb ki van téve az erősebbnek. Az erősebb gyakran csak az által erősebb, hogy nem jogos fegyverekkel is küzd. Csakhogy ne az által gyengítsük az erősebb ellenfélt, hogy kezéből kicsavarjuk a fegyvert, a jogtalanul együtt a jogosat is, hanem az által, hogy a gyengébbnek oly fegyvereket adunk a kezébe, mely által győzelmesen küzdhetik. Ha mindjárt valahol fel is üti magát a szédelgés, még nem ok a szabad verseny korlátozására. A szabad versenyben ellentétbe jöhet az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság is, ha valamelyik a másik fölé vagy rovására emelkedik és önös érdekeket szolgál talán a megengedett határon túl is. Bár öszhangzatos fejlődésük mellett érdek összeütközésről, miután egymást szülik és tartják fenn, nem lehet szó, legalább olyanról, mely a másik lételet alijában megtámadná, de ha valamelyik a fej

lődésben elmaradt vagy elsatnyul a másik hatalmába kerül. De a gyenge gyáripart nem az által erősítjük, hogy a mezőgazdaságot fejlődésében korlátozzuk, minden módon békóba igyekszünk vetni és ennek rovására gondolunk virágzó gyáripart teremteni, mert ez a verseny szabadság korlátozása volna és célta sem érnék. Mesterségesen teremteni nem lehet, a mi nem önmagától életképesen fejlődik, fentartani is mesterségesen kell és azt is csak ideig-óráig lehetséges. Támogatni lehet és kell a gyengébbet, de ne a másik hátrányára. Viszont épen olyan hiba volna az agrárpolitika, nem a céltudatos mezőgazdasága politikát értve alatta, hanem az egyoldalú, mindent csak a mezőgazdaság érdekéből mérlegelő politikát.

A szabad verseny emelésére egyik legjobb eszköz a kiállítás. Ez a versenyzőknek a küzdeletere és úgy a kiállítóknak, mint azon körnek, mely a kiállítást rendezzi vizsgálja. Itt mutatja meg a nagy közönség előtt, mit képes előállítani. Ez által válnak a kiállítások a haladás követelményei folytán mind gyakoribbakká és jelentékenyebbé. És legfontosabbakká a verseny eredménye által: a tanulság által válnak, melyet úgy a versenyzőknek, mint a kiállítást rendező körnek nyújtanak, legyen az egy város, ország-rész, vagy ország. De nyújtanak magának a kiállítást látogató közönségnek is. Az itt szerzett tanulság és ismeretek értéke kiszámíthatatlan és megbecsülhetetlen. Ez által válik érthetővé, hogy egy nemzet nagy anyagi áldozattal és sok kockázattal járó országos vagy világ kiállítást rendez. A nemzeti büszkeség nem volna erre elegendő indítóok. Csak azért rendezni kiállítást, hogy megmutassuk a világnak mink van és mit vagyunk képesek produkálni, nem volna gyakorlati hasznu dolog és hamar végét vetette volna a kiállítások rendezésének. A francziák eléggé büszkéek mindenre a mi francia és ápolnak előszeretettel mindent a mi francia, de csupán nemzeti büszkeségért, hogy megmutassák a világnak mennyi mindenük van és csak azért, hogy náluk is legyen, nem rendeztek volna világ kiállítást. Még kevésbé tehetnők fel az amerikaiakról, bármily büszkéek is egyesült államaikra és mindegyre a mi ott nyert életet, hogy az ők gyakor-

Elsőrendű

műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközöltnék. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a. 10 (31-52) a hová a levelek és rendelések intézendők.

Szuperfoszfát.
Párolt
csontliszt.

latias észjárásuk mellett, csak ennek a kedvéért rendeznek kiállításukat.

Hosszu bevezetés után legyen szabad pár szót pro domo szólni. Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya által rendezett 11-ik tenyészállat-kiállításról. Szinte azt irtam érdekében és most tűnik fel, hogy a „pro domo” kifejezést nem egészen helyesen használtam. Ez a 11-ik kiállítás, melyet 10 fényesen sikerült kiállítás előzött meg, nem szorul arra, hogy valaki érdekében beszéljen, annál kevésbé van az én gyöngé szavamra utalva. Nem érdekében csak róla akarok szólni.

Ezen évenként egymásután rendezett 10 kiállítás eredményét állattenyésztésünk emelkedésén látjuk, de nagy hasznát számokban, értékden kifejezni nem vagyunk képesek. Bár tudnok, mert akkor még a vaknak is látnia kellene: ime értékben az elért eredmény ennyi. Csakhogy erre nincs szükség, kevesen lehetnek, kik kétségbe mernék vonni jótékony hatását és elért sikereit. És mégis önmagam előtt kellett elpirulnom, hogy oly kevés nemzeti chanuinizmus van bennünk, oly kevés érdeklődünk hazarészünk állattenyésztése iránt, mikép akad intelligens gazda, ki még csak azt sem tudja, hogy az erdélyi gazdasági egyesületnek van állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya, melynek háta mögött 10 éves sikerekben gazdag mult van, mely oly nagy mérvben folyt be Erdély állattenyésztésének emelésére, mely már a 11-ik állatkiállítást rendezte. Akkor midőn minden erdélyi birtokosnak és állattenyésztőnek erkölcsi kötelessége, hogy tagja legyen. ezen szakosztálynak

Mindnyájan ismerjük azon arány szabályt: „sikságon lehet, hegyes vidéken kell, állatott tenyészteni.” De hegyes vidéke mellett erdélyt egyéb viszonyai is arra utalják, hogy mezőgazdasága sulypontját állattenyésztésére helyezze. Így a ki az állattenyésztés emelésére befoly, sokkal inkább befoly erdély mezőgazdaságának emelésére, mint más viszonyok közt levő mezőgazdaságnál tenné. De minden gazdának ugy direkt mint indirekt haszna is van, ha minden tőle telhetőt megtesz, mi az állattenyésztést emeli. Hogy melyek ezek a hasznok, ismeretesek mindenki előtt, felesleges munkát végeznék, ha leírnám. Azonban, ha haszna nem is volna és hatalmában áll a közérdeket bármi kicsivel is szolgálni, megtennie erkölcsi kötelesség. Így mertem azt állítani, hogy erdély minden intelligens gazdájának erkölcsi kötelessége az állatkiállítási és állattenyésztési szakosztály tagjává lenni. Még akkor is, ha áldozatokkal járna, annál inkább, mivel még anyagi áldozatokat sem kíván.

És mindamelllett, hogy aránylag kevés tag nagy erőfeszítéssel, egyszerűtettel és a kormány támogatása mellett sikerekben gazdag kiállításokat rendezett és rendez, örökké így nem tarthat. Bár lelkesedésük nem fogja engedni, hogy a kiállítás színvonala lejjebb szálljon, de állattenyésztésünknek többre van szüksége. A mindig egyforma keretekben rendezett kiállítás, mint sok tapasztalat megmutatta, akár milyen változatos is, mégis sokat veszít érdekességéből és vonzerejéből, a mi egyik tényezője a sikernek. De a cél is a folytonos haladás, a haladás állattenyésztésünk fejlődésével és a mezőgazdasági általános haladás által felvetett kívánalmak előállása szerint. Erre kevés ember nem képes, az erők egyesítésére van szükség, szükség van erdély összes birtokosaira, ugy is mint tagokra, ugy is mint kiállítókra.

Bár a kiállítani szándékozók örvedetesen szaporodnak, amint azt a tömegesen érkező bejelentési ivekből látható; és így az ez évi kiállításunk felül fogja mulni megelőző 10 testvérét, de azért mégis fentartom azon óhajtásomat, minél több kiállító és minél több tag.

Nagy Kálmán.

Összehasonlító kísérlet a tavaszi szántás, grubberolás és boronálás között.*)

Az okszerű talajmivelés egyik sarkalatos tétele: minden oly terület, mely tavasszal kerül bevetésre, még ősszel felszántandó.

Az őszi szántás haszna oly szembeötlő, hogy annak szükségessége kísérletezés útján ma már teljesen fölösleges, az egyre terjed, és ott, a hol még mindig csak tavasszal török fel a tarlót, nem azért teszik ezt, mintha az őszi szántás célszerűségét be nem látnák, hanem mert elégtelen az igaerő, nincs annyi fogat, mint a mennyi a talaj okszerű mivéléséhez szükséges.

Egészen másképen áll a dolog azon kérdést illetőleg, hogy minő mivélésben részesítendő az ősszel megszántott talaj tavasszal?

A gazdák nagyobb része azon nézetet vallja, — és az elmélet is azt tartja, hogy ősszel megszántott talaj tavasszal csak az esetben szántandó meg újból, ha későn (április végén, május hóban) kerül bevetésre, — minden egyéb esetben célszerűbb az őszi szántást tavasszal meggrubberolni vagy megboronálni, mert ezáltal a talaj téli nedvességét jobban megőrizzük.

Vannak azonban gazdák, a kik ezen nézetet helytelennek tartják és azt ajánlják, hogy az őszi szántás tavasszal újból megszántassék. Pár éve jelesebb gazdáink egyike igen határozottan nyilatkozott a tavaszi szántás szükségessége mellett.

Szükségességek véltém ez okból kísérlet útján kipróbálni, hogy melyik eljárás a célszerűbb? Miután pedig e kérdés is csak az esetben hozható tisztába, ha a kísérlet különböző talajviszonyok között hajtatik végre, fölkeríttem több gazdát, hogy sziveskedjenek egy oly táblából, a melybe tavaszi gabona kerül és a mely már előző ősszel megszántott, hat parcellát kihasítani s kettőt megszántani, kettőt meggrubberolni, illetve megextirpálni és kettőt megboronálni.

A kísérlet végrehajtására vállalkoztak: Mahn Frigyes ur Nagy-Kajdon, Rovara Frigyes ur Répce-Szent-Györgyön, mindkettő Vas megyében, a m. óvári akadémia és a keszthelyi gazdasági tanintézet gazdasága. M. Óvárton június hóban az árvíz elöntötte az árpával bevetett területet s a termést aynyira megkárosította, hogy a kísérlet befejezhető nem volt.

A többi három helyen végzett kísérlet eredménye volt:

1. Keszthely.

A sömgyei dülő második táblája, mely nyolcz hold és 709 ööl, két egyenlő részre osztott — egyik felében az őszi szántás f. évi márczius 27-én 14 cm. mélyen felszántott, míg a másik fele gruberral porhanyított meg; megboronáltatván Kühne-féle Hungaria Drill sorvetőgéppel 12 cm. sortávokra elvetetett 10-30 hl. zab, vagyis egy holdra 1-22 hl. ezután lehengereltetett. A termény érése egyenlő volt, azért is egy időben, vagyis július 25-én arattatott le. (Csorba Gusztáv, intéző.)

A termés volt:

	szántott rész 60 kereszt (18 kévés)	grubberolt rész 77 kereszt
szem	2-00 hl. = 2883-50 kg.	73-00 hl. = 3504-0 kg.
szalma	3300-00 "	4350-5 "
polyva	1080-00 "	1463-0 "
vagyis egy kereszt után:		
szem	103-30 l = 48-03 "	94-80 l = 45-5 "
szalma	55-00 "	56-5 "
polyva	18-00 "	19-0 "

* Mutatvány a m. óvári gazd. akadémia növénytermelési állomásának 1892. évi jelentéséből.

Esik egy kat. holdra:

	14 kereszt, 3 kévé	18 kereszt, 3 kévé
szem	14-47 hl. = 673-27 kg.	17-22 hl. = 826-0 kg.
szalma	779-00 "	956-5 "
polyva	254-00 "	319-0 "
A mag hektoliter-sulya	46-50 "	48-0 "

vagyis a grubberolt terület holdankinti terméstebblete: 153-29 kg. mag, 247 kg. szalma és 90 kg. polyva. A mag minősége pedig 1-5 kg.-mal volt jobb.

Az ezen módon előállított terméstebblet a gazdaságnak egy krajczárjába sem került, sőt miután a grubberolás kevesebbe kerül a szántásnál, még munkaköltség-megtakarítással is járt.

2. Répce-Szent-György.

Termelt fajta: Chevalier-árpa. A talaj szelid agyag, egy parcella 1200 ööl. Mütrágyával trágyázott takarmányrépa után tavasszal egy része szántva, másik grubberolva, másik boronálva lett. Vettett 1893. márczius 22-én 10-5 cm. sortávokra, kat. holdankint 140 l vetőmag. Trágyázva lett 1884-ben marhatrágyával, s 1892-ben chilisáléttrom és superphosphattal. Semmi ápolásban nem részesült, arattatott július 16-án. Az időjárás kedvező volt, április közepében jó eső volt, 20-án hideg viharok, április végén eső, május meleg, száraz, vége felé eső; júniusban elég esős, hűvös volt. (Rovara Frigyes.)

A termés kat holdra számítva volt:

	összes termés (20 kévés kereszt)	magtermés kg.	a mag hl.-sulya kg.
tavasszal szántva	20-0	1300	68
grubberolva	25-5	1430	63
boronálva	24-0	1340	68

Ez esetben is a szántott terület kevesebbet termelt, mint a grubberolt, a mennyiben ez utóbbi 5-5 keresztel, illetve 150 kg. maggal termelt többet, mint a szántott; de ennek a termését a boronált területé is meghaladta, csak hogy a termésben — különösen a magtermésben — a különbség jóval csekélyebb volt, a mennyiben a boronált terület terméstebblete 4 keresztet, illetve 40 kg. magot tesz ki.

3. Nagy-Kajd.

Termelt fajta: saját Hanna-árpa. A talaj sárga-fekete agyag, egy parcella 800 ööl. Buza után ősszel 20 cm.-nyire felszántott, tavasszal szántva, boronálva és grubberolva lett. Trágyázva lett 1891-ben istállótrágyával, márcziusban árpa alá parcellánként 70 kg. 17-18%-os superphosphattal lett trágyázva. Vettett márczius 23-án 11 cm. sortávokra parcellánként 70 kg. vetőmag. A kelés egyenletes, a fejlődés jó volt és csak annyiban mutatkozott kis különbség, hogy a grubberolt parcellák a megdülésnek kevésbé voltak kitéve, mint a többi. Az időjárás június elejéig kedvező volt, ezután tartós erős zivataros eső állott be, melyek folytán az árpa megdült, azt egy kevésbé a rozsda is megtámadta, hogy a szemek kifejlődése igen kedvezőtlenül befolyásoltatott. Aratása a folytonos esőzések miatt igen kedvezőtlenül folyt le. (Mahn Frigyes.)

A termés volt parcellánként:

	összes termés kereszt	magtermés kg.
1. szántott	11 ¹ / ₂	716
2. grubberolt	11 ² / ₃	755
3. boronált	11 ¹ / ₄	597
4. szántott	21 ³ / ₄	701
5. grubberolt	11 ¹ / ₂	746
6. boronált	11 ¹ / ₄	626

A két-két parcella, vagyis egy kat. hold termése eszerint:

	összes termés kereszt	magtermés kg.
szántott	23 ¹ / ₄	1417
grubberolt	23 ¹ / ₆	1501
boronált	22 ¹ / ₂	1323

A termés hektoliter-sulya 67 kg. volt.

Az össztermésben eszerint a különböző módon mivelt talajokon lényeges különbség nem mutatkozott, ellenben a magtermésben már nagyobb eltérés volt észlelhető, a mennyiben a grubberolt 84 kg.-mal többet, a boronált 94 kg.-mal kevesebbet termelt, mint a szántott.

Mind a három kísérlet azt bizonyítja, hogy tavasszal célszerűbb a grubberolás, mint a szántás.

tás. A nagyobb termésnek az az oka, hogy a grubberolással megporhanyítjuk a talajt, a nélkül, hogy a téli nedvesség csökkenését előmozdítanók és mert a grubberolással a növények számára kedvezőbb talajstruktúrát idézünk elő.

A boronálás mind a két esetben gyengébb eredményt szolgáltatott, mint a grubberolás és egyik esetben jobbnak, a másik esetben rosszabbnak bizonyult, mint a szántás, a mi különben könnyen megmagyarázható.

Ha a télen át az eső és a hó nem tömte össze nagyon a talajt, a fagy pedig jól felporhanyította, a boronálás is elég leendő, ellenkező esetben csak a grubberolással idézhetjük elő a kívánatos talajstruktúrát, sőt nehéz, kötött talajon az is előfordulhat, hogy a talaj tavaszig annyira összeülpedik, miszerint a grubberolás se lesz elegendő, hanem újból szántani kell, de ez csak kivételes eset leendő.

A kísérletekből azonban — azt vélem — teljes joggal levonható azon szabály, hogy az ősszel megszántott talajt a kora tavasszal vetendő növények alá tavasszal — a talaj porhanyósága szerint — grubberoljuk vagy boronáljuk, mert ezáltal biztosabbá és nagyobbá tesszük a termést, és csak nagyon kivételes esetekben folyadjunk a szántáshoz.

Cserhádi Sándor.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézet évzáró ünnepe.

Mint minden évben, úgy az idén is ünnepélyes zárta be a tanintézet tanévét e hó 25-én.

Jelenvoltak a tanári testület, az Erdélyi Gazd. Egylet küldöttsége: Szabó József elnök, Szabó Samu és Demeter Károly vál. tagok és Sz. Szakáts Péter titkár személyében s az összes hallgatóság. A gazd. egylet részéről alapított „gróf Mikó Imre emléke” és a Bors Albert ur által alapított 100—100 frtos, — a tanári kar által alapított 25 frtos jutalomdíjak, valamint az önképző-olvasókör pályadíjai ez alkalommal lettek kiosztva.

Vörös Sándor igazgató hatásos, szép ünnepi beszédében üdözölte a gyülekezetet s a tanévi záró nap jelentőségét fejtegette úgy a végzetekre, mint a haladókra nézve. Ezután előadta az intézet egy évi működését, miből a következőket emelhetjük ki.

Tanított az igazgatóval együtt 5 rendes, 2 rendkívüli, 2 gyakorló és 1 segédtanár.

Tanuló a három évfolyamban összesen 86, több volt 8-al, mint az előbbi tanévben. Minőségre nézve mindannyi rendes hallgató volt. Végeztek 23-án, végbizonyítványt kapott 21.

Az előmenetel igen kedvező volt; a 614 vizsgálati osztályjegyből csupán 3 volt nem kielégítő.

Gőzgépkezelői külön tanfolyam is volt tartva, melyen 20 hallgató nyert képesítést.

Az olvasó-önképzőkör felolvasások, vitatkozások s pályadolgozatok által működött. Pályadíjakat nyertek munkáikkal: Baros Károly, Csizsár Zsigmond, Vitályos György.

A hallgatóság kebelében fennálló *segélyző egylet* és *önkéntes tűzoltó egylet*ek szép sikerrel működtek.

Az intézeti gazdaság 742 hold bérbirtokán belterjes váltó fordákban foly; termelési, utánpótlási arányai igen helyesek. Buza, sörépa, lóher s luczernamag, zab és tengeri főleg a gazdaközönség részére vetőmagul termeltetnek. Dohányt 3 holdon termelnek igen jó eredménnyel. A szántóföldekre évenként 11—12000 mm. trágya lesz kihordva.

A tehenészetben pinzgau fajta állatok vannak. Egy tehenre esik évi 1842 liter tej, a mi 6—7 kron lesz értékesítve. Jó tenyészállatok is adnak el.

A juhászatban erdélyi fehér raczkák vannak. Itt készítik a híres monostori sajtot.

A sertés-tenyésztés a szürke mongoliczakkal foly.

A baromfi-tenyésztés is föl van karolva s nagy arányokban folytatva 5 fajta tyúk, 2 fajta lud, 1—1 pulyka és kacsafélével. Jó tenyészállatokat lehet kapni.

Méhészet és selyemhernyó-tenyésztés is foly tanítás céljaira.

Kert telepei: szőlő- és komló, valamint *fűztelepei* jól vannak berendezve és a legjobb hirnek örvendenek.

A tanintézet mellék intézményeiből megemlítjük a *meteorologiai és árvízjelző állomást*, 2. az állami vetőmagvizsgáló állomást, 3. az állati korodát, 4. a gazdasági tanácsadó bizottságot, 5. az ösztöndíjas gazdasági segédi és kertészgyakorlonoki intézményeket, melyek a gazdaközönség részéről mind igénybe lettek véve és hasznos szolgáltatott tettek ez által a hallgatoknak is bő tanulmány anyagot nyújtva.

Az intézetet illető eseményeknél az igazgató szintén meghatottan emlékezett meg az intézetet egyik jeles tanára Heigel József elhunytáról, kit mult év decz. 17-én kísérték örök nyughelyére 22 évi működése után.

Jelezte még az igazgató, hogy az újabb tan-szervezetnél a tanintézetre valószínű nagy szerep vár, eddigi jó hírneve s a legfelsőbb oktatás fórumához való közelsége folytán.

Felhívta végül a hallgatók figyelmét arra, hogy 1894. november 14-én ünneplendi a tanintézet megnyitásának 25 éves jubileumát, mikorra az egykori polgárokat az „Alma mater”-hez meghívja.

A derék és valóban kiválóan jeles, buzgó igazgatót jelentésének felolvasása után, tüntető éljenzéssel üdvözölték.

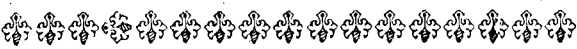
*

Ezek után a jutalmak kiosztása következett. Az erdélyi gazd. egylet részéről Szabó Samu tanár ur szép szavak kíséretében adta át a gróf Mikó emléke 100 frtos díjat: Fodor Ödön, s a Bors Albert 100 frtos díjat: Csizsár Zsigmond kitünően végzett hallgatónak. — A tanári alapítványból a 25 frtos jutalomdíjat Geréb Ádám-nak adta az igazgató és elismeréssel említette föl Balogh Viktor, Boros Károly, Csiky János, Gál József, Steltner Miksa jelesen végzett hallgatók neveit. Ezek és még több hallgató értékes jutalomkönyvekben részesültek.

Ezután az igazgató bucsu-szavakat intézett a hallgatókhoz. Szorgalomra, kitartásra buzdította a haladókat; a végzeteknek ismereteik megtartását, gyarapítását ajánlotta, s hogy mindenkor szakértelemmel, szorgalommal és lendülettel működjenek a gyakorlati pályán, miáltal megszerzik saját boldogságukat s betöltik hazafias hivatásukat is.

*

Igy érvén véget a szép ünnepély; ismét azon meggyőződésünknek adhat kifejezést, hogy ezen jeles tanintézet már kis hiba egy negyed századon át teljesíti nemcsak tanítási feladatát, hanem intézményeivel, tanerőinek működésével beszövdött országrészünk mező- és közigazdasági életébe, s tett hasznosat, jót mindenfelé. Méltán illeti meg tehát az elismerés a tanári kart s első sorban az intézet összes tanítási, gazdasági s egyéb dologi gondjait gondozó igazgatót Vörös Sándort, kihez a tanítványai fúri tisztelettel ragaszkodnak s kinek érdeme, hogy a mi gazdasági tanintézetünk első helyre emelkedett az ország hasonló intézetei közt.

Pályázati hirdetmény.

Az algyógyi m. kir. állami gróf Kur Kocsárd székely földmives iskola igazgatósága 16 ingyenes és 4 mérsékelt fizetéses helyre, melyek f. évi október 1-én töltenek be, ezennel pályázatot hirdet.

Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában

gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére alkalmazhatók legyenek.

Pályázat feltételei a következők:

1. Az ingyenes helyekre csakis kizárólag csak a Háromszék-, Csik-, Udvarhely- és Maros-Tordavármegyei székely és a csángó községi illetőségű földmives ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: ételmezést, lakást burtorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan-, kerti és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 15 forintot és szorgalmához képest évenként 15 forint munkabérré is számíthat.

2. A 4 mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely magyar honpolpár. Ezek minden hó 1-én ételmezésükre 9 frtot fizetnek az iskola igazgatóságánál. Az ezekre a helyekre befogadottak csupán ételmezésben részesülnek; lakásról, fűtésről, világításról stb. saját költségükön tartoznak gondoskodni. Egyebekben a belakó tanulókkal egyenlő kötelezettség alatt állnak.

3. Mind az ingyenes, mind pedig a bejáró fizetéses helyekre rendszeren csak oly a földműves osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, kik katonakötelezettségöknek eleget tettek, vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek, és mezei munkák végzésére ép, egészséges, erős testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni.

Folyamodványok f. évi augusztus 31-ig Algyógyra (Hunyadvármegye, posta helyben) a földmives iskola igazgatóságához nyújtandók be.

Folyamodványok következőleg szerelendők fel:

- Keresztlevél;
- Iskolai bizonyítvány, hogy az illető írni, olvasni tud;
- Pályázó vagyoni állapotáról szóló hiteles bizonyítvány; vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány;
- Illetőségi bizonyítvány;
- Orvosi bizonyítvány arról, hogy a pályázó egészséges és mezőgazdasági munkát elbíró testalkatu, trachomában vagy fertőző betegségben nem szenved, védhímlővel sikeresen újratoltott, vagy hogy a legutóbbi 2 év alatt valószínűségi himlőt állott ki, esetleg, hogy a törvény értelmében fel van mentve a beoltás kötelezettsége alól. (A védhímlőre vonatkozó bizonyítvány hiányában a növendéket belépéskor az intézet orvosa újra beoltja.)
- Erkölcsei bizonyítvány, s ha az illető 3 korosztályt kiszolgált katoná, a katonai igazolvány is;

g) Kiskorúság esetében szülei avagy gyámi engedélyről szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet;

h) Feleséges növendék, ha feleségét, illetve gyermekeit. Algyógyra hozza, ki kell mutatnia, hogy mi módon tudja felesége fentartani magát.

A befogadandó tanulónak belépése alkalmával egy ünnepelő és egy hétköznapi ruhával, 2 pár fehérneművel, 2 köténnyel és 2 törülközővel kell bírnia. Az iméntiből hiányzó fehérnemű-, vagy öltözködarabokat az igazgató-tanító a szobába helyezkedés előtt a befogadottal beszerzetteti, esetleg számára későbbi munka-keresményének téhére előlegül bevásárolja.

A fölvetett és belépő növendék kötelei magát, hogy tisztességtudó, szófogadó, szorgalmas lesz, kötelességének mindenkor megfelel, a tanfolyamot teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaz, ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a reá addig az iskola által fordított költségeket pontosan, akár egyszerre, akár az iskola igazgatósága által engedélyezett részletekben visszafizetni.

Közhírré tétetik egyszersmind, hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül évente 150 frt fizetésére kötelezik

magukat, az alapítványra egy megfelelő koru olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül.

Algyógyon, 1893 július 11-én.

Gáspár József.
igazgató.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.

Erdélyben a buza fejlődése a július első felében uralkodott kedvező meleg időjárás következtében szépen haladt; levelei több helyen rozsdalepettek s itt-ott üszög is mutatkozik benne; szemzése azonban — az árviztől szenvedett területek kivételével — elég jó, úgy, hogy az idén, egészben véve, valamivel jobban fog fizetni, mint a múlt évben. Legjobban áll Maros-Torda-, Brassó-, Csik-, Alsó-Fehér- és Szében vármegyékben, hol a várható kat. holdankénti átlagtermés 6·9—7·5 m.-m. közt váltakozik; leggyengébben Nagy-Küküllő- és Szolnok-Doboka vármegyékben 5·5—5·6 m.-m. közt. Szórványosan már aratják, de az általános aratás csak 23-25-ike közt vette kezdetét.

A rozs bár a lefolyt 14 nap alatt is javult, de a kedvezőtlen tavasz és a virágzás alatt szenvedett károkat már nem tudta kiheverni; nagyobbára ritka, gazos, helyenkint megdőlt és rozsdás, szeme részben jó, részben pedig apadt; átlagban véve a múlt évinél gyengébb termést fog adni.

Az árpa az utóbbi időben is sokat javult. A délnek fekvő részeken már érik, míg az északnak fekvőkön csak most szemzik, sok helyen gyenge és gazos, de tulnyomó része kielégítő. A kat. holdanként várható vármegyei átlagtermés 5·0 és 6·9 mm. közt váltakozik.

A zab bár több helyütt nagyon gazos és gyenge, mindazonáltal a kat. holdankénti átlagtermés jelenlegi állása után itélve 3—4%-kal kedvezőbb lesz a múlt évinél.

Repczét egészben véve gyenge eredménnyel learatták; most cséplik.

Köles és tatárka kevés termeltetik, de a mi van, elég jó.

Tengeri a második kapálás után jobban fejlődik. Mindazáltal különbözően áll. Korai jónak mondható, későbbi valamivel gyengébb; esőt kíván.

Hüvelyesek és kerti vetemények, kevés kivétellel elég jó termést ígérnek.

Kender és len, a lefolyt napok alatt is sokat javult, jó termésre nyújt kilátást.

Dohány jól fejlődik, kifogástalan.

Takarmányrépa átlagban véve kielégítően ígérkezik. Második kapálás után jól fejlődik.

Czukorrépa kissé visszamaradott ugyan, de kapáltatása után jól növekszik.

Burgonya egészben véve jól áll, virágzik; második kapálás befejeztetett; jó termést ígér.

Mesterséges takarmányféle, az első kaszálás az esőtől sokat szenvedett, minőségre rossz termést adott; a második kaszálás azonban ugy minőség, mint mennyiség tekintetében jó, de figyelembe véve az árviz által megsemmisített nagy területeket, a vidék szükségletét aligha fogja fedezni. Igen jól ígérkezik luczerna és heremag termés, főképen Kis-Küküllő és Alsó-Fehér-vármegyékben, hol kat. holdanként 2 métermázsán felül fog fizetni.

Rét és legelő, az első kaszálást eltekintve az árviz-károsult területektől — egészben véve elég jó termést adott. Legelők egyes helyek kivételével jók.

Gyümölcs csak kevés helyen lesz jó termés.

Szőlő, a permetezés még folyamatban van, a szőlők állása egyes helyek kivételével elég jónak mondható.

Kormányintézkedés.

Kőbányára irányított sertések szállítása. A Kőbányára irányított sertések szállítása tárgyában f. évi május hó 1-én 25.000 sz. a. kiadott körrendeletet határozmányainak pontos betartása iránt egyidejűleg a következő rendeletet intéztem valamennyi törvényhatósághoz: Beérkezett jelentések szerint már több ízben előfordulván azon eset, hogy a Kőbányára irányított sertésszállítványok marhalevelei a f. évi május hó 1-én 25.000 sz. a. kiadott körrendelet határozmányainak figyelmen kívül hagyásával lettek kiállítva, illetőleg a sertések a feladás alkalmával a marharakodóhoz kirendelt rendes szakértő állatorvos, nem pedig a fenthivatkozott 25.000 számú rendelettel e célra kivételesen kijelölt m. kir. ker. állami állatorvos által vizsgáltattak meg, — minek folytán ily szállítványok az idézett körrendelet 3-ik pontja értelmében Kőbányáról a felek nagymérvű károsodása mellett visszautasítottak, a mulasztást elkövető közegek szigorú felelősségre vonatá-á iránt pedig az intézkedések megtétettek; hasonló esetek elkerülése céljából különösen felhívom a közönséget, hogy idézett körrendeletet, különösen pedig annak első pontját, mely szerint száj- és körömfájással fertőzött községből és ilyenell határos községekben sertéseket Kőbányára szállítani tilos; egyéb községekben sertések Kőbányára csak azon föltétel alatt szállíthatók, ha az elszállítandó sertések az illető járványmentes községben legalább tiz napon át voltak és ezen körülmény a marhalevél hátsó lapján a marhalevél-kezelő által külön záradékban igazoltatik, továbbá ha az elszállítandó sertéseket az e célra kijelölt m. kir. állami állatorvos felrakás előtt megvizsgálta, egészségeseknek találta és a marhalevél a következő záradékkal látta el: (A sertések egészségesek, Kőbányára szállíthatók.), a közönséggel a legkiterjedtebb módon ismertesse; ennek betartására a marhalevél-kezelőket szigoruan utasítsa; a marharakodókhoz kirendelt szakértő állatorvosokat pedig figyelmeztesse, hogy ily szállítványok megvizsgálásától, ha erre a felek által esetleg felszólíttatnának is, szigoruan tartózkodjanak. Erről a közlekedési vállalatok közegeit szigorú mihez tartás végett azzal értesitem, hogy Kőbányára irányított sertésszállítványok marhaleveleit mindenkor a legpontosabban vizsgálják át s az ily szállítványokat továbbítás végett csak azon esetben vegyék fel, ha azok marhalevelei az idézett rendeletben előirtaknak megfelelően vannak kiállítva s az ily szállítványok feladás előtti megvizsgálását az illető kerületi állami állatorvos által eszközöltessék. Ily szállítványok megvizsgálására első sorban azon kerületi állami állatorvos illetékes, a ki azon törvényhatóság székhelyén lakik vagy a kinek kerületébe azon törvényhatóság tartozik, a mely törvényhatóság területén azon vasuti állomás van, melyről az elszállítás történik. Ennek akadályoztatása esetén a megvizsgálást a legközelebb elérhető m. kir. állami állatorvos eszközölheti.

A pénzügyministerium vezetésével megbízott magy. kir. miniszterelnök a „korona“ és „fillér“ kifejezések rövidített jelzése tárgyában f. 1893. évi 27.669 sz. a. a következő rendeletet adta ki: A koronaérték értelmének pénztári kezelése és az ily érték kiadásának és bevételezésének elszámolása iránt folyó évi 8.899 sz. a. kiadott s a Pénzügyi Közlöny f. évi folyamának 4. számában közzétett utasítással kapcsolatban el. enedelem, hogy a korona és fillér kifejezések rövidített jelzésére a következő rövidítések alkalmazandók:

a korona rövidített jelzése „K“

a fillér „f“

Budapest, 1893. évi június hó 21-én.

A pénzügyministerium vezetésével megbízott magy. kir. miniszterelnök helyett: *Márffy*, s. k. államtitkár.

Irodalom.

A magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia növénytermelési kísérleti állomás jelentését kaptuk 1892. évi működéséről. A sok irányban végrehajtott kísérletekben gazdag füzetet, kivált az teszi nagyon becsessé, hogy egyes kísérleteknél a gazda közönség is be lett vonva. Ez által, hogy az ország minden részében történtek kísérletek a gazdaközönség által ugyanazon irányban, ugyanazon módon végrehajtván, a nyert eredmények általános becsei és nem egy darabocskára föld speciális viszonyaira vonatkoznak. Ha végig lapozuk a füzetet látjuk, hogy a gazdaközönségével 11 különféle kísérlet hajtattott végre. Köztük pl. a tengeri termelési kísérletben 49 gazda vett részt az ország különböző vidékéről. Ezen kívül az állomás idegenek részére is hajtattott végre kísérleteket a saját kísérletein kívül. Hogy a kísérletek, mily részletesen, mily körültekintéssel hajtattak végre és a végrehajtott kísérletekből levont eredmények mily tanulságosak, lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük az összehasonlító kísérletet a tavaszi szántás, grubberolás és boronálás között.

Az Athenium kézi Lexikonának megjelent 37 és 38-ik füzeté. Az első tartalma magában foglalja a „zöldsejfélek“ s a „kártékony s hasznos madarak“ fametszeti képeit. Az utóbbi hozza a növényi betegségek s mérges növények színnyomatos tábláit, valamint a pénznemek, mértékek s súlyok tabellaris jegyzékét. Kezdődik „Tonna pénzzel“ s végződik „Veszétség“ szóval. Az egész mű befejezést nyer nem sokára.

Vegyes közlemények.

— **Kötések heremagra.** Miként értésünkre esett a külföldi szenálók már előzőnlötték hazarészünket, hogy gazdáink lóhermag termését előlegek adásával lefoglalják és maguknak az olcsó kivített biztosítsák. Kötelességünkhöz hiven figyelmeztetjük gazdatársainkat, hogy lépne ne menjenek és a kínált bár jelentékeny árakért drága terményét ne kösse le, hanem tartsa vissza és annak idején küldje be tisztítás- és eladás végett az erdélyi gazdasági egyesület heremagtisztító raktárába, a mely a kész áru fele értékéig szintén előleget ad, de hozzá az árut — kivált ha abból nagyobb készlet álland rendelkezésére — eddig nem ismert magas áron fogja értékesíthetni, mert ugyanazon kül államoknak, a melyeknek takarmányuk nem termelt, nem sikerült heremag termésük sem és drága pénzen kell fedezniök szükségletüket. Ennél pedig hazarészünket nem nélkülözhetik. Sz. P.

— **A t. gazdaközönség figyelmébe!** Az aratás ideje közeledvén, a gazdaközönségnek érdekében áll, hogy a budapesti gabonatársaság előforduló irányzatról és árfolyamokról gyors és pontos értesítés nyerjen. Gyenes és Balog budapesti gabonabizományi cég szívesen szolgál lapunk t. előfizetőinek és olvasóinak díj és portamentesen napi jelentésekkel, a melyek azon előnnyel bírnak, hogy naponként Budapesten este 5 órakor a vasutnál adatnak fel és így t. olvasóink azt már másnap reggel megkapják és ez által előbb értesülnek az üzlet lefolyásáról, mint a napi lapok útján, melyek csak másnap reggel adatnak fel. Felhívjuk tehát t. előfizetőinket és lapunk t. olvasóit, hogy a kik ezen jelentésre igényt tartanak, szíveskedjenek ebbeli kívánságukkal lapunk szerkesztőségéhez fordulni.

— **Gazdatiszti állást keres egy elméleti képzettségű és több évi gyakorlattal bíró egyén.** Tudakozódní lehet lapunk szerkesztőségénél.

— **Komló vétel.** Több oldalról kérdőzködések folytán, felkérjük lapunk olvasóit,

hogy a kik komló termeléssel foglalkoznak saját érdekükben tudassák lapunk szerkesztőségét, hogy van-e még tavalyi komlójuk eladó és mily áron; az idén mennyi eladható termésre van kilátásuk és jelenben az új komlóért mily árt kívánnak.

— **Magyar bor Angliában.** Liverpoolból jelenti kozulunk: A magyar bor igen kedvelt s néhány beviteli kereskedő buzgalmának köszönhető, hogy az angol piacokon mindinkább meghonosul. Ha kereskedőink az angolok igényeire több tekintettel lennének, a forgalom még nagyobb lenne.

— **Takarmány hiány az alföldön.** Az alföldi gazdák nagyon megfogják érezni az idei rozsz takarmány évet. Ugyanis réti szénájuk alig van, a sarju is gyengén fejlődik a sok eső dacára. A mesterséges takarmány-félék valamit javultak, de ezekből kevés van vetve. A muhar és köles ritka, talán az esők javítani fogják. Hogy az alföldi nagy uradalmak nagy mennyiségű takarmány beszerzésre lesznek utalva, az már most előre látható.

— **Magyar borok Észak-Amerikában.** A newyorki cs. kir. főkonzul f. I. évnegyedi jelentéséből következőket vesszük át: A magyar borok üzletének itt nagy jövője lenne, ha az üzlet nem lenne teljesen alkalmatlan kezekben. Szakemberek részéről magyar terméként itt eladásra kerülő bor évenként kb. 6 millió dollárra (15 millió forint) becsültetik. A statisztikai adatok szerint azonban a Magyarországból oda importált bor értéke csak 100,000 dollárra rug. Így tehát évenként több millió értékben igen kétes és kérdéses minőségű bor kerül magyar bor helyett a kereskedelembe és forgalomba, mi által a magyar borok itt erősen diskreditálva vannak és ennél fogva országunk elől tetemes fogyasztási terület elzáratik. Vagy itteni, többnyire alsóbb kaliforniai borok vagy sok esetben pusztai müborok, magyar czimkével és az ország czimerével ellátva valódi magyar bor helyett árusítatnak el. Főleg élénk az utánzótt tokaji borban az üzlet, pedig az itt eladásra kerülő valódi tokaji mennyisége igen alacsonyra tehető. E szerint tehát nagyon is érthető, hogy a jobb izlésű része a közönségnek ezen borokkal szemben nagyon elutasító állást foglal el. Ezen viszszasságon csak nagy nehezen lehet segíteni, mennyiben a védjegykérdés itt még szabályozva nincs. Az állam részéről e tekintetben különleges bill lenne életbeléptetendő, melyhez önként érthetőleg az iniciatívát az itteni kereskedelmi világ kebeléből kellene megadni. Azon néhány szolid cég, mely igazán valódi magyar bort importál, a nagy versenyyel szemben nem képes természetesen fellendülni, annál kevésbé, mert ezeknek árai a szerényebb viszonyu közönség részére nagyon magasak s a gazdag osztályok, a bizalmatlanság folytán, a francia és német boroknak adnak előnyt.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru és értéktőzsde. Gyenes és Balog cég jelentése az „Erdélyi Gazda” részére. 1893. jul. 28.

Gabonaüzlet. Az időjárás a lefolyt héten hazánkban az aratási munkálatokra felette kedvező volt, mint-hogy folytonosan derült, száraz, meleg napjaink voltak. Az aratás tehát nagyban folyik és így sok helyen csépelnek is már, sőt új buza is forgalomba jutott. Az eddigi eredmények mennyiség tekintetében sok helyen felülmúlta a reményeket, általában véve pedig úgyszólván mindenfelé megelégedést szült; a minőség pedig szenvedett ugyan némely helyen az esőzések által, de többnyire kitűnőnek tartatik. A tengeri vetemény is szépen fejlődik, habár erre eső kellene már, nem oly égetően volna ugyan arra még szükség, hogy annak elmaradása egyelőre nagy hátrányul volna. Zab azon czikk, a mely az eddigi jelentések szerint legkevésbé sikerült, habár ezt még határozottan állítani nem lehet, mert ennek aratása talán csak a jövő héten kezdődik.

A gabonaüzlet a lefolyt héten, habár nem nagy árfolyam különbözőzeteket, de az irányzat bizonytalansága következtében meglehetősen változatos képet nyújtott. A míg ugyanis a búzában nálunk a jövőre nézve szép eredményeket táplálván, az árutulajdonosok hajlandók voltak eladásra, addig malmaink mintha jobb vételkedvet tanusítanának, a mi elősegítve a külföld kedvezőbb hangulata által, határozottan javult irányzatot eredményezett. Meglehetősen élénk volt tehát a forgalom, mely kö-

rülbelől 100-000 mmra tehető 5—10 krnyi áremelkedéssel.

A külföld. Amerika szintén rendkívül változatos, jobban mondva szeszélyes üzletviszonyokat jelentett, a mennyiben úgyszólván naponta más-más irányzatot folytatott olyannyira, hogy 2—3 centnyi árfolyam-különbözetek is előfordultak. Az európai piacok tartózkodó álláspontot foglalnak el még mindig, kivéve Berlint, mely igen élénk működést tolytat és irányzata szilárd felé hajlik, még pedig különösen takarmánycikkekben.

Új buzában is volt már jelentékeny forgalom, sajna azonban kivitele minimális mennyiség. Pusztai Poó-i finom 82 kgrammos buza 7.70-en kelt el az ottani állomáson az export részére.

Rozs. A hozatások új áruban megnagyobbodtak és miután a kereslet is élénkebb, a hét elején tartott gyengülést szilárdabb irányzat követte, némi áremelkedésben részesültünk. Kötöttet budapesti paritásra összesen mintegy 12—15 mm. 6.50—60 között.

Őszi rozs szintén megszilárdult, később azonban ismét gyengült. Ó-rozs elhanyagoltatott és 6.50 jegyez.

Árpa ó-áru csak ritkán és akkor is gyenge minőségben jó a piacra és hízalási célokra használatik. Közönséges 5.60, 70, jobb 6 forinton jegyez. — Új áru ugyanilyen áratok ér el, finom minőség még nem jött forgalomba. Az eddigi minták szem tekintetében kielégítő; hanem a színre nem. Nem fejlődhetett továbbá az üzlet azért sem, mert túl magas áratok kérnek. Szokvány árpa üzletellen jegyez 6.05, tiszavideki 6.75.

Tengeri. A kötéseknél megfelelően áll. Waggon áru Budapesten 5.10—20. Zajiban 5.05—5 10 ért el.

Zab Tovább is igen szilárd és keresett, mercantilért 7.30—50, jobbért 7.50—70 fizettetik. Forgalom 5.—600 mm.

Effektív káposztarepcze. Most még inkább jön piacra, ezen cikkben azonban mindenesetre kevés van készletben. Árak a régiék maradtak 15—15.50 között.

Határidőüzlet. Itt is igen változó volt az üzlet irányzata, habár nagyobb ártolyam-hullámzásokat nem is láttunk. Az üzlet alaphangulata lanyha ugyan, de befolyásolva ugyanazon körülmények által, melyeket a kész áruüzletben már említettünk, némileg a szilárdság felé hajlott. Különösen szilárd az őszi zab.

Értéktőzsde. Itt sem láttunk a héten mozgalmasabb életet, a mennyiben a nyári szünet következtében a forgalom korlátozott maradt. Csupán magyar hitelben volt élénkebb üzlet, melyet daczára a külföld nyomásának, nálunk folyton favorizálnak; sőt a míg egyéb értékek stagnálnak, vagy inkább hanyatlanak, addig a magyar hitelbank részvényei folyton szilárd irányzata mellett tetemes áremelkedésben részesült, a mely emelkedést a kitűnőnek remélt félévi mérlegnek tulajdonítanak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az Erdélyi Gazda részére.)

A lefolyt héten a muharmag még keresettebbé vált, mint a megelőzőn és gazdáink nagy mennyiségeket vásároltak. Tarlórépa és angol Turnipsz répa változatlanul jól keltek annál is inkább, mert az ezekbeli új termésű magnak szükét látjuk. Néhány tétel téli búkány, téli borsó és belföldön termett biborheremár áruban lón bocsátva és csakhamar el is keltek. Baltaczim meglehetősen jól diszlett és a lefolyt héten már néhány tétel föl is lett a kivitel részére vásárolva.

Jegyzeteink métermázsánkiut nyers áruért:

Vörös löhere névleg 60—65 frt.

Luczerna névleg 43—48 frt.

Baltaczim 13¹/₂—14¹/₂ frt.

Muhar minőség szerint 7—8 frt.

Köles 6¹/₂—7 frt.

Kolozsvár, 1893. július 27-ről. Tiszta buza 6 frt 20 kr 7 frt 20 kr. Rozs 5 frt 20 kr 5 frt 40 kr. Törökbuza 4 frt 40 kr 4 frt 60 kr. Zab 5 frt 80 kr 6 — kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr Métermázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyertyya öntött 44 kr. Marhahus 56 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hecloliter.) Savanyu káposzta 10 kr. Savanyu répa 12 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznózsir 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Állatvásárok.

Sertésvásári-jelentés az „Erdélyi Gazda” részére. Budapest-Kőbánya, 1893. július 28-én. Az üzlet vontatott volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 kg. nehéz 43¹/₂—44 kr. 280—300 kg. nehéz 43¹/₂—44 kr. Öreg 300 kg. tuli 41—42 kr. vidéki sertés 42—43¹/₂ kr. Szerb 40—43 kr. román — kr. tiszta klgk. páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Éleségárak: Tengeri frt 5.40, árpa frt 6.40 Kőbányán átvéve.

Kimutatás!

Debreczen sz. kir. városban az 1893-ik év július 24—25-én tartott heti vásárról.

Sertés felhajtott 3150 drb., eladatott 1322 drb. Árak: 6 hónaptól 1 évig sovány párja 15 frttól 25 frt, 1 évestől 1¹/₂ évig sovány párja 25 frttól 35 frt, 1¹/₂ évestől 2 évig sovány párja 35 frttól 45 frt, öreg sovány párja 45 frttól 60 frt, kövér kilója 40 krtól 44 krig.

Üzlet lanyha, 16 felhajtott 497 drb., eladatott 292 drb., szarvasmarha felhajtott 480 drb., eladatott 230 drb. Árak a régiék. Üzlet lanyha.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban)

A piaci cikkek	Mérték	Gy. Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Máros-Vásárhely	Médgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm.	7	750	680	729	725	685	780
Elegy buza	„	658	—	585	640	675	611	589
Rozs	„	6	510	—	540	575	472	471
Árpa	„	—	410	—	—	—	485	—
Zab	„	720	528	572	450	700	543	623
Törökbuza	„	540	545	468	510	390	528	480
Széna	„	3	400	200	300	400	200	200
Alomszalma	„	2	120	140	100	250	120	160
Túzifa	km.	260	250	300	250	275	350	300
Marhahus	kg.	54	48	52	52	44	62	56
Julius	„	15	20	27	20	27	28	27

A piaci cikkek	Mérték	Sepsit-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz. Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	720	650	720	750	680	—	700
Elegy buza	„	610	550	570	6	570	—	500
Rozs	„	510	5	540	580	480	—	500
Árpa	„	400	4	—	5	—	—	—
Zab	„	520	5	600	6	450	—	550
Törökbuza	„	510	420	490	5	520	—	450
Széna	„	400	3	280	2	400	—	200
Alomszalma	„	200	180	140	90	—	—	40
Túzifa	km.	200	240	220	2	240	—	250
Marhahus	kg.	46	48	44	52	48	—	48
Julius	„	24	17	20	8	25	—	22

A piaci cikkek	Mérték	Szász-Sebes	Csiksered	Décs	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarasz	Gy. Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	650	—	680	720	780	769	—
Elegy buza	„	550	—	660	480	650	700	—
Rozs	„	4	—	6	420	550	475	—
Árpa	„	—	—	—	380	—	—	—
Zab	„	250	—	480	350	300	488	—
Törökbuza	„	375	—	5	—	450	475	—
Széna	„	250	—	280	—	380	300	—
Alomszalma	„	120	—	5	—	260	200	—
Túzifa	km.	250	—	280	300	275	300	—
Marhahus	kg.	52	—	44	48	52	48	—
Julius	„	14	—	11	3	26	21	—

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Főmunkatárs: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

Javított szerkezetű

szab. Ásványi-féle

ARANKA-IRTÓ ESZKÖZ.

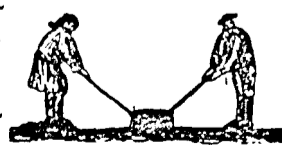
Kapható

Budapest

Lipót-kürt 30.

Detrich Gyula

gépgyárosnál.

Kolozsvárt

Kiss Ernő

vaskereskedőnél.

Ára 18 forint.

(10—x)

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott
Mútrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
 nitrogén
 kali

mútrágyáit

nemkülönben szabadalmát képező

külföldi legességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

(3-10)

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó
 vezérfonalat bárkinek készséggel küld

az igazgatóság.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

muhar- és tarlórépa-magot

ajánl

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedése

BUDAPESTEN,

Andrássy-ut 23. sz.

6 (31-52)

Szabadalmazott új találmányu
 kettős működésű

VIKTORIA

termény rosta

mely a bpesti m. k. József műegyetem gép-
 kisérleti állomásán ujabban rendezett nyilvános
 próba alkalmával ajánlati bírálattal lett kitün-
 tetve, mely

Zajtalan könnyű járással tisztít, választ és ocsz-
 tályoz ugy durva garmadát, valamint egyéb terményt
 és fü magvakat 60 frtól 130 frtig 8 nagyságban gyár-
 tatik. — Tizenöt kiállítási első rangú érmekkel lett
 kitüntetve. — Mintegy 500 drb. van már forgalomba.

Árjegyzék és bizonylatokkal szolgál bérmentve

LESZIH MIKSA

gazdasági gépgyára és gépraktára Miskolczon. (4-10)